

SEBOROICKÁ DERMATITIDA

Informace pro pacienty Dermatovenerologické kliniky

Březen 2016

Co je seboroická dermatitida a jak vzniká?

Seboroická dermatitida (také nazývána seboroický ekzém) je jedním z nejčastějších kožních onemocnění. Je charakterizována zarudnutím a olupováním kůže. Postiženy jsou oblasti bohaté na mazové žlázy - zejména kštice a obličej. Seboroická dermatitida se vyskytuje přibližně u 5% dospělých, a to častěji u mužů. Onemocnění vzniká u lidí, kteří k němu mají vrozený sklon (především mastnější pleť). Podle současných poznatků má na vzniku potíží podíl: 1. zvýšená tvorba a složení kožního mazu, 2. zvýšená aktivita kvasinky přítomné běžně i u zdravých lidí (*Malassezia furfur*) a 3. následná zánětlivá reakce kůže. Jde o neškodné, neinfekční onemocnění, které není přímo spojeno s žádnou jinou chorobou. Kožní nález většinou nebývá závažný. Seboroická dermatitida se zhoršuje například v zimních měsících, při stresu a dlouhodobější emoční zátěži.

Jaké jsou příznaky?

Za nejmírnější formu seboroické dermatitidy jsou považovány „lupy“: malé bílé šupinky ve vlasaté části hlavy u mastných vlasů, doprovázené někdy mírným svěděním. Vlastní onemocnění má pak dvě formy – novorozeneckou a dospělou.

Novorozenecká forma: Většinou se objevuje krátce po narození a trvá několik měsíců. Nález začíná ve kštici, kde bývají mastné šupiny, někdy doprovázené zánětlivým začervenáním kůže. U rozsáhlejších nálezů může být celá kštice pokryta tlustými, ulpívajícími šupinami. Onemocnění někdy postihuje i kůži po stranách nosu, za ušima, vzácně v obličejí, v tříslech, podpaží, loketních jamkách a na trupu.

Dospělá forma: U dospělých je nejčastěji postižena kštice, kde jsou patrné mastné, někdy ulpívající šupiny, doprovázené začervenáním kůže a svěděním. U těžších nálezů někdy dochází i k dočasně zvýšenému vypadávání vlasů. Další místa typického výskytu jsou čelo, obočí, oční víčka, kožní rýhy na obou stranách nosu, kůže uší a za ušima. U rozsáhlejších forem může být postižena i kůže uprostřed hrudníku, mezi lopatkami a vzácně i jinde.

Jak se stanoví diagnóza?

Většinou jsou kožní příznaky dost charakteristické a lékař stanoví diagnózu při ambulantním vyšetření.

Jak se seboroická dermatitida léčí?

Léčba je zaměřena v první řadě na potlačení činnosti kožních kvasinek a zklidnění zánětu. Naprostá většina pacientů je úspěšně léčena zevní léčbou. Pro léčbu kštice jsou k dispozici účinné šampóny, předepsané lékařem, i volně prodejná vlasová kosmetika. Je vhodné častější mytí hlavy ke snížení množství mazu. V léčbě se s úspěchem uplatňují prostředky obsahující síru či dehty (různé formy dehtů jsou základem volně prodejných kosmetických přípravků). Mírné nálezy (obzvláště u dětí) jsou často po posouzení lékařem zvládnány jen vhodnými promašťujícími krémy. U vzácných rozsáhlých forem seboroické dermatitidy může lékař zvolit i celkovou léčbu (tablety, kapsle) případně terapii speciálním světlem.

Jaký je očekávaný průběh nemoci?

Seboroická dermatitida má dlouhodobý průběh, kdy se střídají období vzplanutí a klidu. U novorozenecké formy dochází většinou ke spontánnímu ústupu onemocnění během několika měsíců. U dospělé formy se během let intenzita kožního nálezu obvykle snižuje (spolu s poklesem aktivity mazových žláz). Výskyt u starších osob je proto méně častý než u mladých.

Vypracoval/a: prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc.

Schválil/a: prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc.

Dne: 16.3.2016

Platnost do: revize